

บทที่ 3

กรอบแนวความคิด

3.1 บทนำ

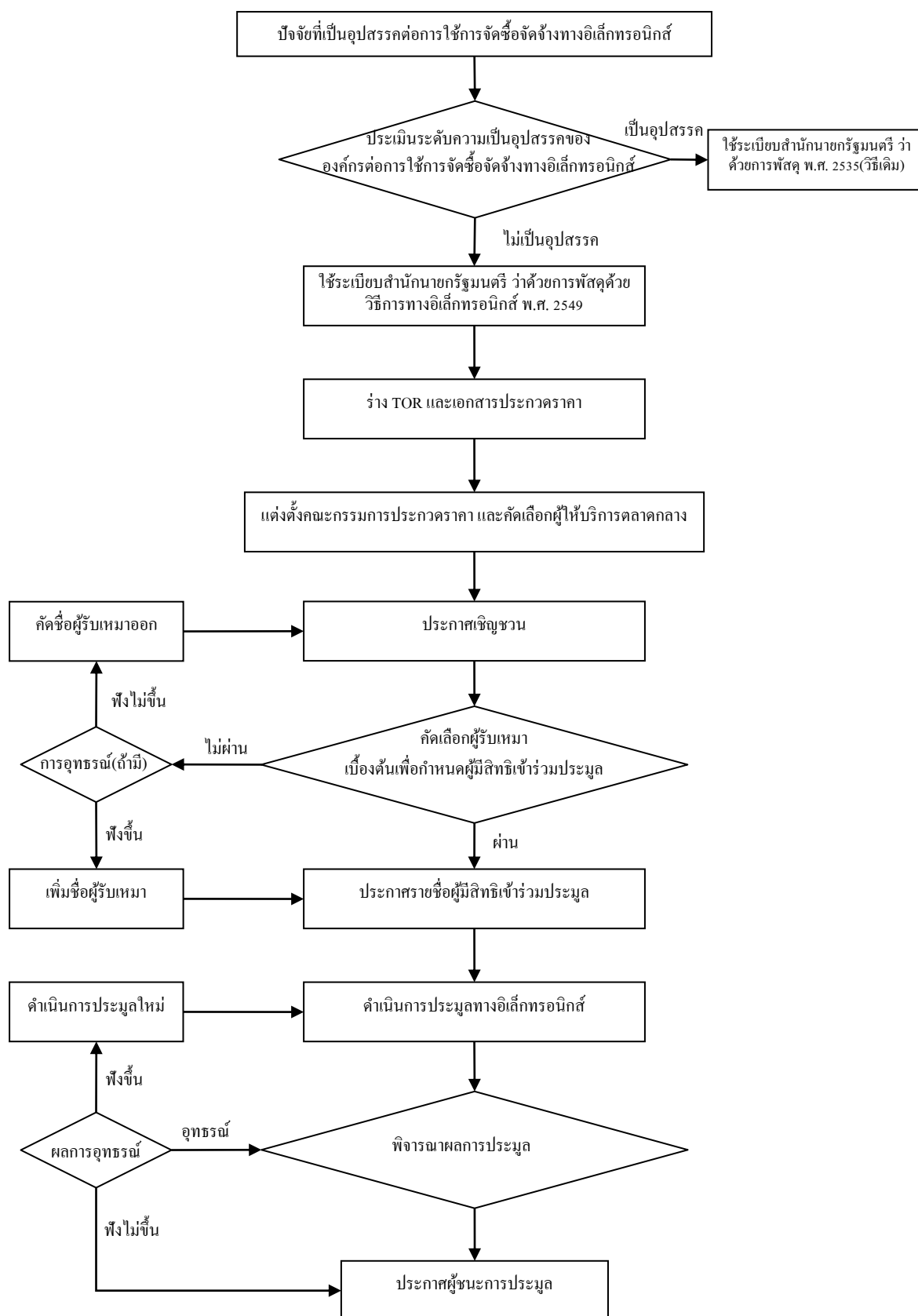
ในบทนี้จะกล่าวผลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากการศึกษาจากวารสารต่างประเทศ วิทยานิพนธ์ และตำราต่างประเทศจากบทที่ 2 เพื่อนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดของปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์

3.2 กระบวนการหลักของระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง

ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐเป็นระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการให้บริการที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ เพื่อให้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กล่าวคือใช้ระยะเวลาการจัดหาสั้นลง ได้สิ่งก่อสร้างที่มีคุณภาพในราคาที่เหมาะสม รวมทั้งเพิ่มความโปร่งใสของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และสามารถติดตามตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างได้ รูปที่ 3.1 แสดงกระบวนการหลักของระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

- หน่วยงานในองค์กรของภาครัฐมีความต้องการจัดซื้อจัดจ้างโครงการก่อสร้างได้พิจารณาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานในองค์กร
- หน่วยงานในองค์กรของภาครัฐที่มีความต้องการจัดซื้อจัดจ้างโครงการก่อสร้างได้พิจารณาและประเมินระดับความเป็นอุปสรรคต่อการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาภายในองค์กรว่าเป็นอุปสรรคหรือไม่ซึ่งทางเลือกแบ่งออกเป็น 2 ทางคือ
 - เป็นอุปสรรค คือ ดำเนินการโดยใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 (วิธีเดิม)
 - ไม่เป็นอุปสรรค คือ ดำเนินการโดยใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549
- หน่วยงานในองค์กรของภาครัฐที่มีความต้องการจัดซื้อจัดจ้างโครงการก่อสร้างแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดร่าง TOR และร่างเอกสารประกวดราคา

- เผยแพร่ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างทางเว็บไซต์ของหน่วยงานที่จัดซื้อจัดจ้าง เว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง และช่องทางโฆษณาอื่น ๆ
- คณะกรรมการทำการคัดเลือกผู้รับเหมาเบื้องต้นเพื่อกำหนดสิทธิผู้เข้าร่วมประมูล
- ประกาศรายชื่อผู้รับเหมาที่ผ่านการคัดเลือกเบื้องต้นในขั้นตอนนี้ผู้รับเหมาที่ไม่ผ่านการคัดเลือกสามารถอุทธรณ์คำตัดสิน ซึ่งผลการอุทธรณ์แบ่งออกเป็น 2 ทาง คือ
 - ฟังขึ้น คือ เพิ่มชื่อผู้รับเหมารายนั้นให้มีสิทธิเข้าร่วมประมูลได้
 - ฟังไม่ขึ้น คือ คัดชื่อผู้รับเหมารายนั้นไม่มีสิทธิเข้าร่วมประมูลได้
- ดำเนินการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต
- คณะกรรมการพิจารณาผลการประมูลในกรณีที่มีผู้รับเหมายื่นอุทธรณ์ผลการพิจารณา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ทาง คือ
 - ฟังขึ้น คือ ต้องดำเนินการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ใหม่
 - ฟังไม่ขึ้น คือ ดำเนินการในขั้นตอนการประกาศผู้ชนะการประมูล
- ประกาศผู้ชนะการประมูลให้ผู้รับเหมาแต่ละรายทราบ

รูปที่ 3.1 กระบวนการหลักของระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง

3.3 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ แบ่งตามหัวข้อได้ดังนี้

- พฤติกรรมทางลบของผู้รับเหมา

- การขาดการตรวจสอบ คุณภาพ บริการ และการส่งมอบโดยผู้รับเหมา
การที่ผู้รับเหมาตกลง ซื้อสินค้า การบริการจากผู้ขายวัสดุ และอุปกรณ์ผ่านทางจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ ผู้รับเหมาจะไม่เห็นสินค้าว่ามีคุณภาพตามต้องการหรือไม่ อาจทำให้เกิดความวิตกกังวลว่าผู้ขายวัสดุ และอุปกรณ์มีการตรวจสอบคุณภาพของสินค้า การบริการ ให้พร้อม สมบูรณ์ก่อนจะส่งถึงมือผู้รับเหมาหรือไม่
- การเสนอราคาต่ำส่งผลกระทบต่อสร้างไม่มีคุณภาพ
การที่ผู้รับเหมาเข้าร่วมการประมูลงานก่อสร้างทางอิเล็กทรอนิกส์จะเกิดการแข่งขันกันระหว่างผู้รับเหมาในการที่จะได้งานสูงมากกว่าปกติ อาจจะส่งผลให้เกิดการคิดราคาต่ำกว่าค่าที่จะเป็นไปได้มาก เมื่อได้งานแล้วผู้รับเหมาคิดถึงผลกำไรที่จะได้จึงทำให้ต้องมีการลดคุณภาพ วิธีการเพื่อจะหาหนทางให้ได้กำไรมากที่สุด เช่น ลดขนาดของเหล็กเสริมให้น้อยลง การลดกำลังอัดของคอนกรีตหรือการลดปริมาณคอนกรีต การเลือกใช้วัสดุที่ด้อยคุณภาพ ไม่ตรงกับข้อกำหนดในสัญญา
- การเสนอราคาต่ำส่งผลต่อการบำรุงรักษา
การที่ผู้รับเหมาเข้าร่วมการประมูลงานก่อสร้างทางอิเล็กทรอนิกส์จะเกิดการแข่งกันระหว่างผู้รับเหมาด้วยกันสูงมากกว่าปกติในการที่จะทำให้ตนเองชนะการประมูลอาจจะส่งผลให้การเสนอราคางานก่อสร้างต่ำกว่าความเป็นจริง และส่งผลให้ผู้รับเหมาพยายามที่จะทำให้เกิดกำไรมากที่สุด โดยการลดการบริการต่าง ๆ เช่น การดูแลส่วนที่แตกร้าวเสียหายมากหรือน้อย ผู้รับเหมาคิดว่าราคาที่ประมูลต่ำถ้าเกิดมีการซ่อมแซมแล้วจะเสียเวลา และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จึงไม่สนใจต่อการบำรุงรักษาที่เกิดขึ้น
- การเสนอราคาต่ำส่งผลให้ผู้รับเหมาเกิดการทิ้งงาน
การที่ผู้รับเหมาเข้าร่วมการประมูลงานก่อสร้างทางอิเล็กทรอนิกส์จะเกิดการแข่งกันระหว่างผู้รับเหมาด้วยกันสูงมากกว่าปกติ ในการที่จะทำให้

ตนเองชนะการประมูลอาจจะส่งผลให้การเสนอราคางานก่อสร้างต่ำกว่าความเป็นจริงมากทำให้ผู้รับเหมาไม่สามารถที่จะควบคุมราคาของสิ่งก่อสร้างให้อยู่ในวงเงินที่จำกัดอาจจะทำให้ผู้รับเหมาเกิดการทิ้งงาน

รูปที่ 3.2 โครงสร้างของปัจจัยในกลุ่มของพฤติกรรมทางลบของผู้รับเหมา

- ความเสี่ยงจากการใช้และการควบคุมเทคโนโลยี

- การคุกคามระบบอินเทอร์เน็ต

เมื่อมีการประมูลโดยใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์สิ่งที่ขาดไม่ได้ก็คือ ตัวกลางที่ทำให้ระบบสามารถทำงานติดต่อกันระหว่างผู้รับเหมากับเจ้าของ ตัวกลางนั้นก็คือ ระบบอินเทอร์เน็ต เมื่อมีการประมูลเกิดขึ้นระบบอาจถูกคุกคามจากคู่แข่งและแฮกเกอร์ ในการโจมตีระบบเพื่อไม่ให้สามารถใช้งานได้อาจมีเหตุผลทางด้านการกีดกันผู้แข่งขันเพื่อไม่ให้สามารถใช้ระบบในการประมูลได้

- การขาดความเชื่อมั่นในการจัดการข้อมูล

เจ้าของที่ใช้งานระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ ในการติดต่อกับผู้รับเหมาเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และเอกสารระหว่างกันทำให้เจ้าของขาดความเชื่อมั่นต่อระบบว่าจะสามารถจัดการข้อมูลที่อยู่ในรูปเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้ทำกับผู้จำหน่ายได้ดีหรือไม่ การเรียกเอกสารเพื่อดูข้อมูลที่ได้ทำกับผู้จำหน่ายเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว และสามารถทำได้หรือไม่

- การขาดความเชื่อมั่นในการรักษาความปลอดภัย

เจ้าของที่ใช้งานระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ในการติดต่อซึ่งจะต้องใช้ตัวกลางในการติดต่อ คือ ระบบอินเทอร์เน็ต และข้อมูลที่

ติดต่อกันระหว่างผู้ใช้งานระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ จะต้องเก็บไว้เป็นความลับซึ่งผู้ใช้งานอาจเกิดความไม่มั่นใจในการรักษาความปลอดภัยแก่ระบบ เช่น ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องสามารถเข้าสู่ระบบแจ้งไปเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลที่สำคัญ

○ **การขาดศักยภาพในการควบคุมระบบอินเทอร์เน็ต**

ผู้ใช้งาน (เช่น เจ้าของ ผู้รับเหมา ผู้รับเหมาช่วง หรือผู้ขายวัสดุอุปกรณ์) ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประมูลซึ่งจะต้องมีการรับหรือส่งข้อมูลกันระหว่างการประมูลอาจจะวิตกกังวลว่าระบบนั้นมีการควบคุมจัดการดูแลข้อมูลต่าง ๆ ให้ทำงานถูกต้อง และไม่มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น เช่น ข้อมูลที่เจ้าของได้รับไม่ตรงกับข้อมูลที่ได้รับเหมาที่ต้องการสื่อให้เข้าใจได้

○ **การขาดความรู้ในการใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์**

เจ้าของที่ใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่ยังขาดการศึกษา และอบรมเกี่ยวกับระบบ รูปแบบ ขั้นตอนและวิธีการในการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาด และทำให้การประมูลมีประสิทธิภาพต่ำ

○ **ความไม่แน่ใจเกี่ยวกับความคุ้มค่าของค่าใช้จ่ายที่เสียไปเมื่อเทียบกับผลประโยชน์ของการนำระบบจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้**

เจ้าของหรือองค์กรที่มีความคิดที่จะนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ ต้องใช้เงินลงทุนสูงเพื่อเปลี่ยนระบบจากการจัดซื้อจัดจ้างแบบเดิมมาเป็นระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ผู้ใช้งานอาจไม่แน่ใจใน ผลตอบแทนที่ได้จากการเปลี่ยนระบบว่ามีความคุ้มค่ากับจำนวนเงินลงทุนไปกลับระบบหรือไม่ เช่น ระบบการจัดซื้อเดิมใช้เงินในการซื้อพัสดุจำนวน 10 ล้านบาท ถ้าใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์จัดซื้อพัสดุไป 9 ล้านบาท และใช้เวลาน้อยในการที่จะได้มาพัสดุก็นจะทำให้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มีความคุ้มค่ากับเงินลงทุนที่เสียไป

รูปที่ 3.3 โครงสร้างของปัจจัยในกลุ่มของความเสี่ยงจากการใช้และการควบคุมเทคโนโลยี

- ศักยภาพที่จำกัดขององค์กร
 - ข้อจำกัดในการจัดการกับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นสำหรับการเปลี่ยนระบบการจัดซื้อจัดจ้างเดิมมาเป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์

ผู้ใช้งานหรือองค์กร มีความต้องการที่จะเปลี่ยนการจัดซื้อจัดจ้างแบบเดิมมาใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ จะต้องมีการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะสามารถใช้งานในระบบดังกล่าวซึ่งทำให้เกิดค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เช่น ค่าใช้จ่ายอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับโปรแกรม ค่าใช้จ่ายในการติดตั้งเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ค่าใช้จ่ายที่สูงเหล่านี้อาจเป็นอุปสรรคต่อการลงทุนขององค์กร
 - การขาดการรับรู้ถึงความต้องการขององค์กร

การที่คนในองค์กรขาดความรู้และความเข้าใจในนโยบายหรือจุดประสงค์ขององค์กรเกี่ยวกับการใช้ระบบจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์(เช่น เพื่อเพิ่มความโปร่งใสหรือลดระยะเวลาการจัดซื้อจัดจ้าง) ทำให้คนในองค์กรไม่เข้าใจว่าระบบดังกล่าวมีเพื่ออะไร ความไม่เข้าใจดังกล่าวจะนำไปสู่การต่อต้านการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์
 - การขาดแคลนอุปกรณ์สำหรับระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์

การที่องค์กรจะนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้จำเป็นต้องมีอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย และโปรแกรม

แถม แต่องค์กรยังมีอุปสรรคดังกล่าวไม่เพียงพอทำให้เป็นอุปสรรคต่อการนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้งาน

รูปที่ 3.4 โครงสร้างของปัจจัยในกลุ่มของศักยภาพที่จำกัดขององค์กร

- **วัฒนธรรมที่ต่อต้านขององค์กร**

- **การขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารภาครัฐและสื่อต่าง ๆ**

ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นระบบที่มียังมีการใช้งานอยู่ในวงจำกัด อาจเกิดเนื่องจากขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารภาครัฐในการบังคับใช้ระบบ และขาดการสนับสนุนจากสื่อต่าง ๆ ที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดความสนใจว่า ระบบดังกล่าวมีข้อดีอย่างไรบ้าง ช่วยลดอุปสรรคของการจัดซื้อจัดจ้างอย่างไร มีขั้นตอนการทำงานอย่างไร และผลประโยชน์ใดบ้างที่จะได้รับจากการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์

- **การขาดความกระตือรือร้นต่อการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์**

การที่องค์กรมีความต้องการที่จะเปลี่ยนการจัดซื้อจัดจ้างแบบเดิมมาใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์โดยที่สภาพในองค์กรยังขาดความกระตือรือร้นต่อการปรับเปลี่ยนไปใช้ในระบบดังกล่าว ขาดการสนับสนุน และชี้ให้เห็นประโยชน์ของการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ส่งผลให้การใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นไปอย่างล่าช้า และไม่ได้รับการสนับสนุนจากคนในองค์กรอย่างเต็มที่

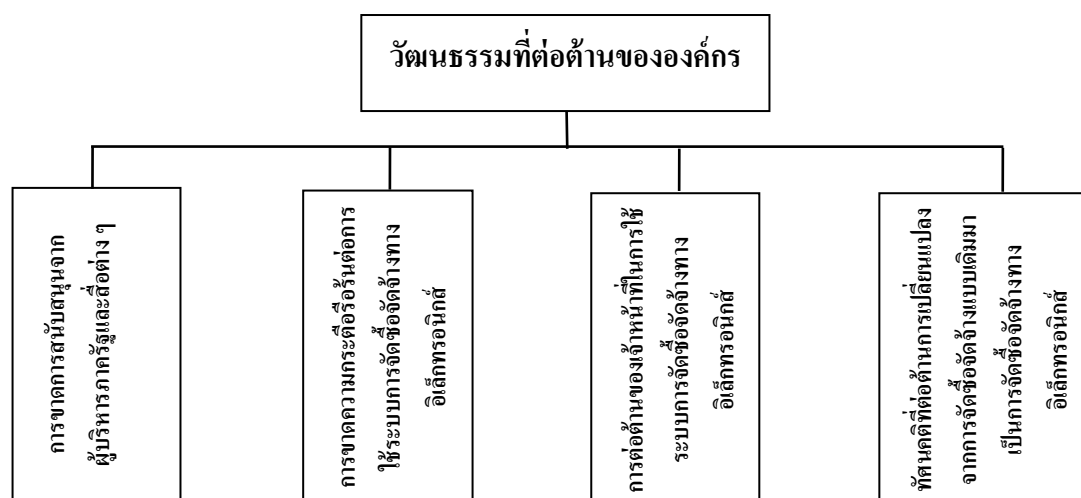
- **การต่อต้านของเจ้าหน้าที่ในการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์**

การที่องค์กรมีความต้องการที่จะเปลี่ยนการจัดซื้อจัดจ้างแบบเดิมมาใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ อาจถูกต่อต้านจากเจ้าหน้าที่

เนื่องจากเจ้าหน้าที่กลัวว่าเทคโนโลยีจะมาแทนที่ตำแหน่งของตัวเองและกลัวว่าตัวเองจะสูญเสียอำนาจและสิ่งที่ตัวเองผูกมัดเอาไว้ นอกจากนี้ความไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีทำให้เจ้าหน้าที่กลัวว่าตนเองจะไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะทำงาน และกลัวว่าตนเองจะต้องทำงานเพิ่มขึ้น เช่น ต้องคอยตอบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ในการหาผู้จำหน่าย และเชื่อว่าตนเองเองจะไม่ได้รับผลประโยชน์ใด ๆ จากการนำเทคโนโลยีมาใช้งาน

○ **ทัศนคติที่ต่อต้านการเปลี่ยนแปลงจากการจัดซื้อจัดจ้างแบบเดิมมาเป็นการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์**

การที่องค์กรมีความต้องการที่จะเปลี่ยนการจัดซื้อจัดจ้างแบบเดิม มาใช้การจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยคนในองค์กรมีทัศนคติที่ต่อต้านการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงระบบการจัดซื้อจัดจ้างแบบใหม่ เป็นผลให้การใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้รับการสนับสนุนจากคนในองค์กรอย่างเต็มที่

รูปที่ 3.5 โครงสร้างของปัจจัยในกลุ่มของวัฒนธรรมที่ต่อต้านขององค์กร

● **ความเข้าใจผิดว่าระบบใช้งานยากและมีประโยชน์น้อย**

○ **ความไม่เข้าใจขั้นตอนของระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์**

การที่ผู้ใช้หรือองค์กรมีความคิดที่จะนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้แต่มีการศึกษาเกี่ยวกับระบบไม่เพียงพอหรือขาดความเข้าใจในระบบ ทำให้คิดว่าระบบการจัดซื้อจัดจ้างทาง

อิเล็กทรอนิกส์มีขั้นตอนที่ซับซ้อน เป็นผลทำให้ผู้ใช้งาน หรือองค์กร ไม่อยากนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้

- **ความเข้าใจว่าระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ใช้เวลามาก**
การที่ผู้ใช้งานหรือองค์กรมีความคิดที่จะนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ แต่มีความเข้าใจที่ผิดว่าระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ต้องใช้เวลามากในการได้มาของวัสดุ และอุปกรณ์ จึงทำให้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้รับความสนใจจากผู้ใช้งานและองค์กร
- **ความเข้าใจว่าระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มีข้อจำกัด**
การที่ผู้ใช้งานหรือองค์กร มีความคิดที่จะนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้แต่มีความเข้าใจผิดว่าระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่สามารถใช้ประมวลราคากับสิ่งที่มีความซับซ้อนสูง เช่น การประมวลราคารับเหมาก่อสร้าง การประมูลจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ จึงทำให้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ถูกมองข้าม และไม่นำระบบมาใช้งาน
- **ความเข้าใจว่าการติดต่อผ่านผู้ให้บริการตลาดกลางมีความยุ่งยาก**
การที่ผู้ใช้งานหรือองค์กรมีความคิดที่จะนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ แต่ไม่ทราบว่าผู้ให้บริการตลาดกลางมีหน่วยใดบ้างที่ให้บริการ และคิดว่าการติดต่อกับผู้ให้บริการตลาดกลางมีความยุ่งยาก จึงทำให้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่นิยมแพร่หลาย

รูปที่ 3.6 โครงสร้างของปัจจัยในกลุ่มของความเข้าใจผิดว่าระบบใช้งานยากและมีประโยชน์น้อย

- ข้อจำกัดด้านกฎหมายและข้อบังคับ

- ความไม่สมบูรณ์ของกฎหมายที่มารองรับการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ในกรณีมีการค้าขายระหว่างประเทศ

การที่ผู้ใช้งาน (เช่น เจ้าของผู้รับเหมา ผู้รับเหมาช่วง หรือผู้ขายวัสดุอุปกรณ์) ได้ทำการติดต่อซื้อขายระหว่างองค์กรระหว่างประเทศเมื่อมีกรณีการกระทำผิดสัญญาการประมูล ผู้ใช้ยังไม่แน่ใจว่าจะใช้กฎหมายของประเทศไหนในการฟ้องเรียกร้องค่าเสียหายที่เกิดขึ้น

- ความไม่ชัดเจนและไม่เข้มงวดในการบังคับใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์

การที่รัฐบาลได้วางนโยบายที่จะใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่ไม่ชัดเจน เช่น มีแผนการที่จะใช้ระบบแต่ไม่ได้กำหนดกฎเกณฑ์ว่าจะใช้ระบบเมื่อไร มีแนวทางการปฏิบัติอย่างไร จะส่งผลให้หน่วยงาน และรัฐวิสาหกิจ ที่ต้องมีการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างไม่สามารถที่จะตัดสินใจใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ การขาดความชัดเจนเหล่านี้อาจส่งผลให้หน่วยงานเกิดความไม่เชื่อมั่นต่อการที่จะใช้ระบบในการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์

- การปรับเปลี่ยนระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์บ่อยครั้ง

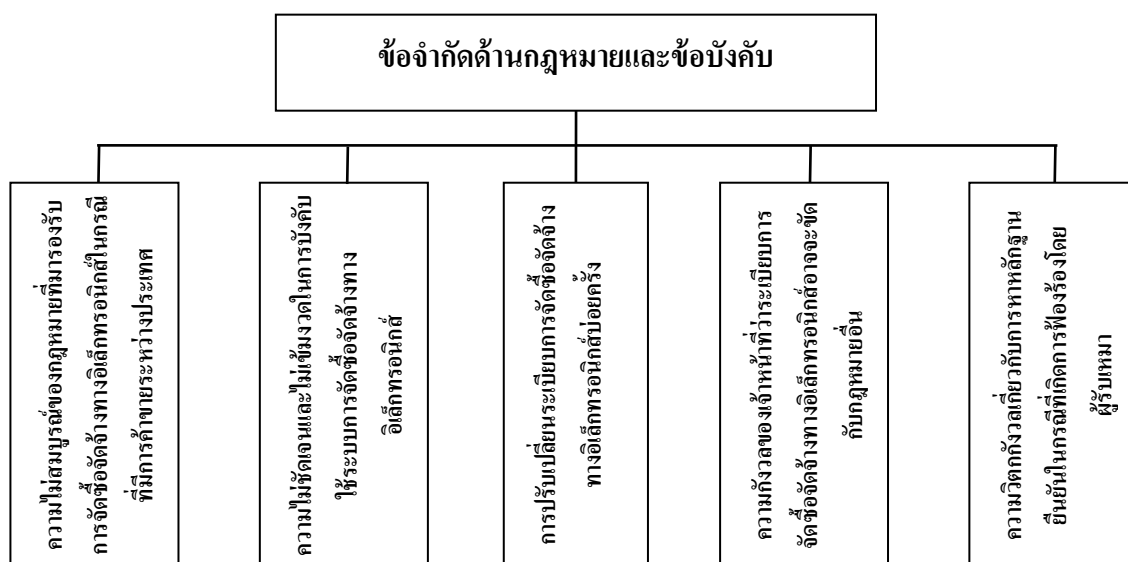
การที่รัฐบาลตัดสินใจนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้งานโดยที่กฎระเบียบยังขาดความสมบูรณ์ จึงทำให้มีการปรับเปลี่ยนและแก้ไขกฎระเบียบบ่อยครั้ง อาจส่งผลให้การขยายตัวของการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นไปอย่างล่าช้า และขาดความต่อเนื่อง

- ความกังวลของเจ้าหน้าที่ว่าระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์อาจจะขัดกับกฎหมายอื่น

การที่รัฐบาลตัดสินใจนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้งาน ผู้ใช้ระบบอาจ มีความวิตกกังวลในขั้นตอนของการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่อาจขัดต่อกฎระเบียบที่กำหนดไว้ก่อนแล้วส่งผลให้ผู้ใช้ไม่กล้าที่จะนำระบบมาใช้

○ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการหาหลักฐานในกรณีที่เกิดการฟ้องร้องโดยผู้รับเหมา

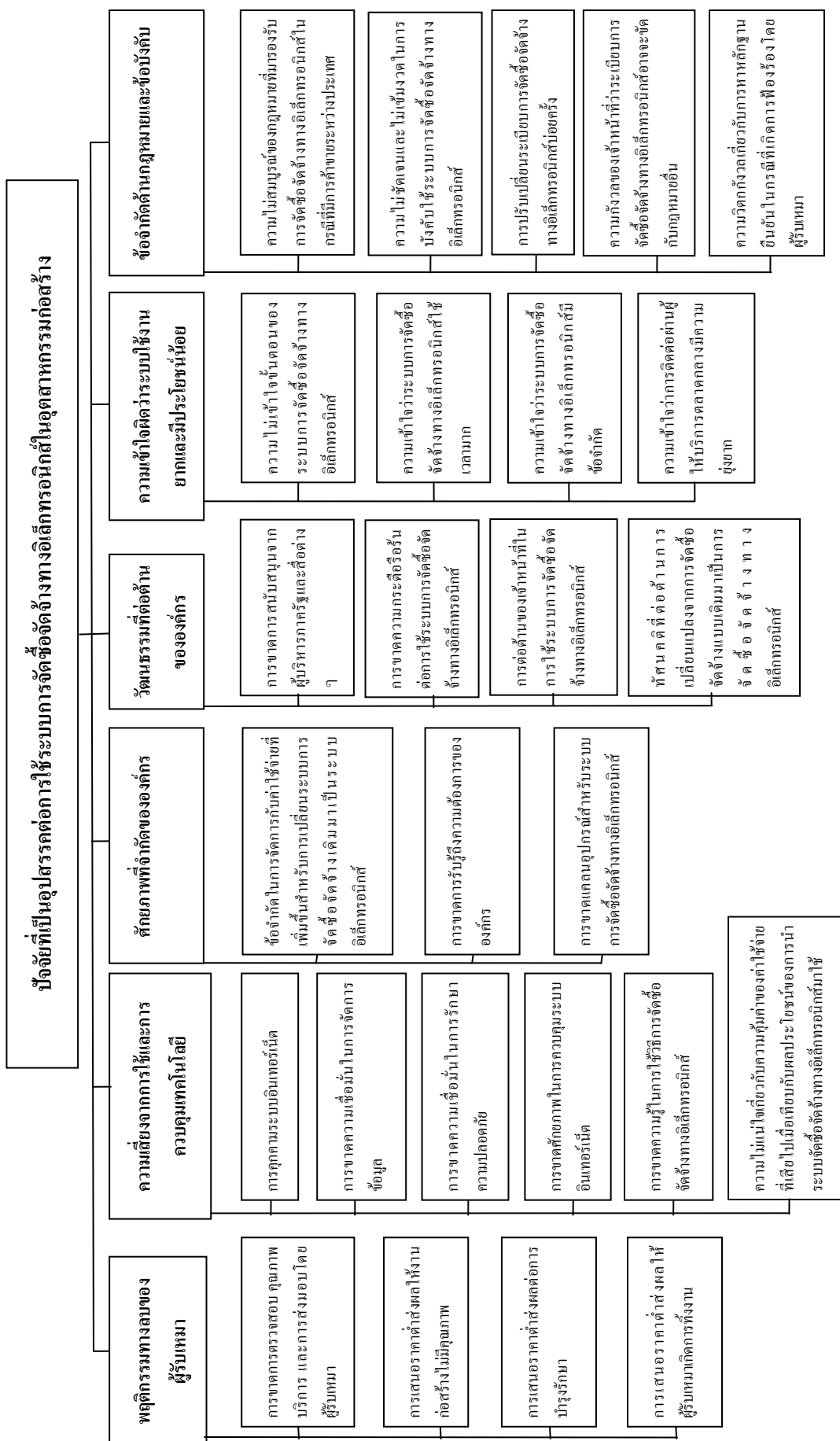
การที่รัฐบาลตัดสินใจในระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้งาน ผู้ใช้ระบบอาจมีความวิตกกังวลว่า เมื่อเกิดกรณีที่มีการฟ้องร้องเกิดขึ้น การหาหลักฐาน และข้อพิสูจน์ต่าง ๆ ทางเอกสารจะกระทำได้อหรือไม่ กล่าวคือระบบเดิมเคยใช้กระดาษเป็นตัวกลางแสดงหลักฐานแต่เปลี่ยนมาใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงหลักฐานแทน แต่ว่าเอกสารอิเล็กทรอนิกส์แก้ไขตัดแปลงได้ง่ายส่งผลให้ผู้ใช้งานขาดความมั่นใจในการทำงานร่วมกับระบบอิเล็กทรอนิกส์

รูปที่ 3.7 โครงสร้างของปัจจัยในกลุ่มของข้อจำกัดด้านกฎหมายและข้อบังคับ

3.4 สรุป

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปโครงสร้างปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้ดังรูปที่ 3.1 ประกอบด้วย กลุ่มดังนี้ (1) ลักษณะทางลบของผู้รับเหมา (2) ความเสี่ยงจากการใช้และการควบคุมเทคโนโลยี (3) ศักยภาพที่จำกัดขององค์กร (4) วัฒนธรรมที่ต่อต้านขององค์กร (5) ความเข้าใจผิดว่าระบบใช้งานยากและมีประโยชน์น้อย (6) ข้อจำกัดด้านกฎหมายและข้อบังคับ

รูปที่ 3.8 แสดงโครงสร้างปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง